5

NOVUM LUMEN CHYMICUM.

Hoc eſt,

Cujuſdam recens inventi & Mundo nondum unquam patefacti Secreti ardui Revelatio,

QUA

Mundo cæco clarum atque inexſtinguibile Lumen ante oculos collocatur & quaſi palpabiliter demonſtratur, quod per univerſum terrarum orbem æque in frigidis ac in calidis regionibus paſſim Aurum probum inveniri atque utiliter elici poſſit, ita ut in cunctis illis locis, ubi arena & lapides reperiuntur, ne pedem quidem uſpiam ponere queas, ubi non tantùm Aurum, ſed vera etiam Materia Lapidis Philoſophorum ſubminiſtretur.

IN HONOREM DEI

Atque Millium aliquot afflictorum levamen ac ſolamen conſcripta atque in publicum emiſſa

A

JOHAN. RUDOLPH. GLAUBERO.

AMSTELODAMI,
Apud JOANNEM JANSSONIUM à Waesberge, & ELISÆUM WEYERSTRAET. 1664.

Digitized by Google

Digitized by Google

BENEVOLE
LECTOR,

NUllus dubito, quin hunc Libellum (ſimulatque in eundem luci editum fratres Ignorantiæ pariter atque invidi libellorum famoſorum fabri oculos conjecerint) ipſi pro ſuo ingenio Diabolico ſugillaturi, Veritatem calumniaturi & pro mendacio traducturi ſint. Quod quidem nihil novi cuipiam videatur, quippe qui idem iterum atque iterum antehac factitârunt. Enimverò Satanas cum ſuis ſatellitibus nihil aliud quærit quàm generi humano nocere, vel eidem adimere data à Dei favore. Nolint itaque prudentiores eſſe tam leviter flexibiles, ut ab iſtiusmodi tenebrionibus impiis ex Veritatis orbita ſeducantur in errorum teſqua, ſed opus eſt ut quæ perſcripta ſunt, antea exactè expendant & perquirant, eadémne ſint Naturalia veritatique conſentanea, necne. Et novæ enim Inventiones, quæ nondum unquam innotuerunt, ſub initium non rarò vel prudentiſſimo cuique non modò

peregrina, ſed etiam omninò impoſſibilia videntur. Quod ſi quis rem accuratiore mentis trutina examinet, Poſſibilitas demum offenditur & comprehenditur, maximè ſi rationes probæ ad confirmationem rei in medium afferuntur.

Quum itaque mecum conſtituerim, hîc tales res perſcribere & ad cognitionem Mundi adducere, de qualibus nemo hactenus unquam tractavit; illæ quidem intuitu primo, ut mihi perſuadeo, pleriſque videbuntur impoſſibiles præſtitu: Veruntamen ego conabor eximere omnes omninò ſcrupulos ex animis vel non credentium vel addubitantium, tam per rationes efficaces quàm per demonſtrationes palpabiles, uſqueadeò ut vel quantâvis laborans imperitiâ Luminis Naturæ in Veritatis Inventionem perduci queat. Hîc namque neminem de mortalibus excipimus præter eos qui ex Satanæ inſtinctu atque ingenita indole Diabolica Veritatem agnitam cognitamque abnegant, confutant atque oppugnant. Cæterum hos ſuo olim tempore Vindicta divina ad talia ſupplicia qualia meruerunt, rapiet. Quod ſi ego adverſus iſtiusmodi hominum Diabolicorum mendacia libelloſque famoſos ad verbum refutandos inſurgerem, facerem quidem, quod in pro-

proclivi eſſet, ſed forſitan dies brevis vitæ meæ omnes ad id negotii non ſufficerent, neque conatus mei quicquam proficerent. Diabolus quippe naturam ſuam malignam propterea nullus ita immutaret, ut indolem boni Angeli indueret, ſed potius priſtinum naturæ ſuæ ductum more catulorum lupinorum ſequeretur, qui in dies magis magiſque ovibus devorandis inhiant. Quocirca omnium optimè agit, qui Vindictam Deo committit, Diabolumque cum ſuis invidis Spiritibus mendacibus ſuo ipſorum furori fremebundo permittit, quippe quales ulterius nocere nequeunt quàm quouſque ipſis Deus indulget atque concedit. Enimverò ſi illi cooptati in locum virgæ ſunt ad caſtigandos pios, quotuſquiſque contra illam quicquam moliri auſit? Deus ipſe tanquam pater juſtiſſimus idemque piiſſimus tandem aliquando virgam cremandam confracturus atque in ignem abjecturus eſt. Vt autem ego ad propoſitum meum redeam, jam inaudita Dei magnalia facere nota aggrediar, quod nimirum per totum terrarum orbem non minus in frigidis quàm in calidis regionibus, ubi ſaltem arena & lapides dantur, habeatur, unde bonum Aurum utiliter extrahi poſſit. Quia ne veſtigium quidem pedis

uſpiam figi poteſt, ubi non exiſtat Aurum. NB. *Inde tamen excipias Lapides calcis, quippe qui ſoli vel nunquam, vel rarò quicquam Auri in ſe continent. Continent alioquin Aurum omnes petræ ex lapillis arenariis, omnes ſilices, cujuſcunque ſint coloris, necnon omnis arena minuta ac ſpiſſa, lapideſque arenarii ſuper arduis montibus, in profundis vallibus, in terræ viſceribus, in ſtagnis atque fluminibus, omnis denique ad maris ripas ſaburra, nulla omninò excepta, quantumvis nullum adhuc colorem biberint, & verò maximè candidi, clari limpidique exiſtant. Quod quidem pleriſque videbitur incredibile, veruntamen à me Veritate tali ſincera aſſeveratur, qualem ego neque ulla lectione neque ulla auditione accepi, ſed multis variiſque experimentis probatam comperi, quemadmodum ego hîc illorum nonnulla pro confirmanda ac demonſtranda ſcriptorum meorum veritate ita ſubnectam, ut ex illis omnes ſanæ mentis compotes cernere queant, Aſſertionem meam non eſſe ſomnium nec fabuloſum nugamentum, ſed conſtare Experientiâ in Naturæ Lumine ſatis fundata. Quapropter noli quæſo judicare de illis quæ non intelligis, neque hoc ipſo temporis veſtigio capis, ſed reminiſcere,*

Mira-

Miracula Dei triumphare magnificentia ac potentiâ. Proba omnibuſque veſtigiis indaga, antequam judicium immaturum interponere præſumas. Et licet inter probandum, prout periclitanti facilè contingere poteſt, fallaris, noli tamen erratum tuum meis ſcriptis, ſed tuo potius inhabili ingenio imputare. Ego namque hîc nihil aliud ſcribam, niſi quod ſæpenumero præſtiti atque etiamnum quavis hora præſtare poſſum. Conſule ſuper hac re indagatores alios, ex quibus non omnes putârim erraturos fore in labore adeò facili, ut ipſum vel puer decennis capiat, quantum ad poſſibilitatem attinet, ſed pleriſque illorum mecum conſtabit; per omnia Mundi loca in quavis arena lapidibuſque Aurum ineſſe. *Vt autem huc adſcribam Modum extrahendi ex illis Aurum in ſolidum ſeu in quantitate majore, cum uſu largo, nullus adducar, ſed potius cavebo, ne adverſariis meis telum acutum, quo me oppugnent, in manus tradam. Atenim amicis candidis miniméque fucoſis eſt hoc gratificandi gratiâ publicatum, libellorum autem famoſorum fabris nequaquam. In qua ſententia conſtabo & acquieſcam.*

Progrediamur jam ad Specimina Probationum, Num perſcripta hîc à Me Veritate nitantur atque ſuſtineant Cupellæ examen, nempe *in omni Arena ineſſe probum Aurum.*

Primum Specimen Probationis.

℞.℥j. ARenæ albæ vel ſilicis cui nullum omninò aurum ineſſe autumas. Quibus admiſce 3. partes Minii ſive alterius alicujus Cineris Saturni. Hanc Mixturam coopertam pone in furnum anemium aut ad follem, ſine ut per horam benè unà fluat, & abibit in vitrum flavum; effunde, nec permitte ſtare nimio diutius, ut ♄ Vitrum ne perforet tigillum & in cineres defluat. Hoc Vitrum pulveriſa, eidemque admiſce Salis Alcali ſeu Cineris Clavellati dimidium pondere; Hanc Mixturam in tigillum ferreum immitte, in quod prius aliquot vetuſti clavi vel fruſtula ferri indita, eſſe debent; dando ignem, fac fluat, & continuò reducetur ♄ Vitrum per ♂ & denuò in plumbum redit: effunde in conum fuſorium & ♄ Regulus fundum petet atque ſuper eo arena vel ſilex tanquam ſcoria exiſtet. Poſt infrigidationem ♄ Regulum præcipita, qui ex ferro ſibi tantum nigredinis aſperitatiſque attraxerit, ut non facilè cupelletur. Cui ſic remedium invenias: Impone hunc atrum ♄ Re-

Regulum in tigillum in fornacem ventoſam, fac ut bene fluat; atque ſi ejus eſt ℥j. ſuperinjice drachmam vel aliquantò plus Salispetræ, atque fac unà fluere, tum halinitrum ex ♄ contrahet aſperitatem in ſcoriam. Quo effuſo & ♄ Regulo à ſcoriis ſegregato, exiſtet albus & tractabilis, ac facilè Cupella decurrit. Hoc ipſum à me vocatur *Lavare*. Quod ſi huic *Lotioni* neſcias operam navare, quæ tamen per ſe conſtat labore facili, pone tuum atrum ac aſperum ♄ Regulum in tale tigillum (quale vulgò vocant Treib-ſcherbe) ſub tegulam, atque ſine ita per ſe ſpatio dimidiæ aut ſaltem quadrantis horæ defecari, effunde, ſepara ſcorias à Regulo; qui erit albus atque tractabilis. Lotio autem per Salempetræ multò præſtat. De iſtiuſmodi ♄ Regulo pondera centonem pondere centonis minoris pariter atque tantundem illius plumbi, unde confectus eſt Cinis plumbi, pone utrumq; in cupellam dephlegmatam, ſine decurrere; confer utrumque granum inter ſe, & deprehendes, quod illud ♄, quod cum arena vel ſilice eſt conflatum, granum auri, è diverſo autem commune ♄ non niſi granum argenti poſt ſe reliquerit. Quis jam aliter poteſt aſſeverare, niſi quod granum auri ex alba arena aut ſilice provenerit? Enimverò ex Salibus Aurum nullum proficiſci potuit. Hoc Probationis ſpecimen eſt palpabili argumento, quod omni ſilice aut arena, cujuſcunque ſit coloris, Aurum contineatur. Nullam autem dari differentiam inter arenam ac ſilicem,

cem, ita ut in uno non plus auri inſit quàm in altero, ego non aſſeruerim, quippe quoniam alter ab altero inſigniter differt. Plus quoque Auri contineri arenâ regionum calidiorum quàm ſabulo terrarum frigidiorum, nullatenus addubitandum eſt, prout facilè prudentiorum quiſque cogitatione colligat. Hoc quippe indicatum Probationis Specimen duntaxat participatum voluimus, ut comperias, in omni totius Mundi arena ac ſilice Aurum ineſſe.

Secundum Probationis Specimen.

℞. PArtem albi ſilicis vel arenæ, cui admiſce tantidem triplum vel quadruplum de Sale Tartari vel alterius alicujus Alcali, quam Mixturam indas crucibulo, ita tamen ut iſthoc ultra tertiam partem ne impleatur, quippe quoniam inter liquefaciendum hæc Mixtura adſcenderet atque ex Crucibulo promanaret. Sine per dimidiam horam ſtare, ut benè candeat, & vertetur in vitrum album pellucidum. Effunde & in Aqua ſolve, vel potius lixivio; & arena vel ſilex ſolventur & in aquam ſpiſſam convertentur. In iſthac Aqua digere ſpacio unius aut duarum horarum ſemiunciam limati ſeu raſpati ſeu potius minutim raſi plumbi, & plumbum ex aqua ſilicum extrahet Spirituale Aurum, atque inde flaveſcet. Quod exemtum ex aqua, exſicca atque cupella, & invenies granulum Auri. Aliam quoque ſemiunciam ejuſdem plumbi cupella, & reperies granu-

granulum argenti, quantum communiter ex quovis plumbo haberi ſolet. Ex quibus ſit certò tibi conſtabit, quod albi quoque ſilices atque arena in ſe Aurum Spirituale contineant, quod cum Metallis evadit Corporale.

Tertium Probationis Specimen.

DIſſolve ♄ in ▽, atque affunde in Solutionem Aquam Salſam, & plumbum omne cadet tanquam pulvis albus ex Aqua: Hujus edulcorati atque exſiccati Pſimmythii ſeu Calcis Saturni, três partes admiſce parti uni arenæ, cui immiſce tantidem dimidium de Sale ex lixivio aliove Alcali; quam Mixturam indas in tigillum ferreum, cui antea injectâ ſunt aliquot fruſtula ferrea. Quæ cooperta quaſi ſpatio ſemihoræ plenæ colliqueſieri ſinas, quoaduſque Spiritus Salis acres, quæ plumbo inerant, ad ferrum mortificentur. Tunc namque ♄ reducitur & corporale redditur. Quo in pyramidem infuſo, Saturni Regulus fundum petit; quem vel cum Salepetræ, prout ſuprà docuimus; lavabis, vel curabis ut ſuper tigillum, quod vulgò vocant Treibſcherbe/ ſubter tegula, fœces exſpuat. De quo juxta pondus Probatorium minus pondera unum Centonem, nec non tantundem alterius alicujus vulgaris plumbi, quod cum arena non liquefactum eſt. Separatim utrimque cupellato, & illud plumbum, quod cum arena fuſum eſt, in Cupella relinquet granulum Auri, alterum

verò plumbum commune non niſi granulum argenti. Quod ſatis arguit, in quovis ſabulo, nullo excepto, ineſſe Aurum. Omnem autem arenam tantum Auri in ſe continere, ut utiliter inde extrahi poſſit, ego non aſſevero. Quippe alia arena eſt pauper, alia dives, alia ditior. Quicunque igitur hîc utilitati ſuæ velificari affectat, cognitum antea habeat diſcrimen arenæ lapidumque, ut inanem ne ſumat operam. Id quod facilè experiaris, ſi nimirum prius in quantitate majore nihil nequicquam pericliteris, quàm tyrocinium feceris in quantitate minore. Qualia Specimina Probationis minora ſic edi poſſunt.

Ratio experiendi ſeu Modus probandi omnem ſilicem, petram ac arenam legitimus ac infallibilis, utrum illis contineatur Auri multum an parum.

℞. 4. UNcias arenæ, ſilicum, aliorumve lapidum aut petrarum, quæ probaturus es; candefac ea in crucibulo eademque ita projice candentia in aquam frigidam, ubi tractabiles evadent & nullo negotio minutim pulveriſabuntur. His 4. unciis pulveriſatorum ſilicum, ſabuli vel lapidum ſuperfunde in cucurbitula vitrea 2. uncias ℞. ut arena probè humectetur: quam cucurbitulam ſi arenæ calidæ permiſeris ſuperſtare quaſi ſpatio ſemihoræ, Aqua Regia illud ☉ quod ſabulone vel ſilice continetur, in ſe attrahit. Cui ſi affundantur

tur 2. unciæ aquæ calidæ in cucurbitulam, ſtrenuè agitando commiſceantur, atque ex vitro per chartam emporeticam trajiciantur, ▽ cum ☉ dimanat per Filtrum, arena verò reſidet in charta. Cui ſi etiamnum aliquantùlum communis ▽ ſuperfundatur & transmittatur, ▽ hæc ☉ reſiduum, quod hactenus inhæſit arenæ, plenè extrahit; id quod addendum eſt primo. Cui ſi ſuperfundatur Lixivium, ſed potius Spiritus Urinæ; Lixivium illud vel Spiritus Urinæ mortificat ♈, & aurum, quod ei ineſt, in flavi pulveris formam præcipitatur in fundum. De quo aqua effundatur atque ☉ cum recenti ▽ edulcoretur & exſiccetur, idque cautiſſimè; quia iſtiuſmodi ☉, ſimul atque ſatis incaleſcit, fulminat ita ut in partes minutas diſcutiatur, quicquid circumſtat. Huic ☉ fulminanti ſi admiſceas aliquantulum Sulphuris vulgaris & excandefacias in crucibulo vitreato, non fulminat. Hujuſmodi Auri calcem ſi cum borrace permixtam reducas in tigillo mundo, rectè deprehendis, quantum Auri continuerint in ſe illæ 4. ℥. arenæ vel ſilicum. NB. Niſi arena vel ſilices forſitan etiam ferro imprægnatæ fuerint, unde ☉ prodiit fragile atque pallidum. Eo quippe caſu ☉ ex ♈. præcipitatum & cum Sulphure crematum non conflabis cum borrace, quia ferrum extractum etiam unà inter illa funderetur & probationem adulteraret: ſed verò ejuſcemodi Aurum ferri participans ſi cum ♄ cupellabis, ſecernetur ferrum ab ☉, & examen probatoris erit expers erroris.

NB. Poſ-

NB. Poſſent quidem Arena & ſilices aliâ viâ probari, ſed cum hanc à nobis modò præſcriptam comitetur praxis facilis, nos in eadem permanebimus.

Unum autem etiamnum eſt ſcitu neceſſarium, puta hoc: Verum quidem eſt, in omni arena ac ſilice Aurum ineſſe, teſtibus documentis ſeu probationibus ſupra exhibitis; Veruntamen præcognoſcatur quoque differentia inter nativum ☉ corporale ſolidum & inter volatile Spirituale primum Ens Auri. Enimverò Corporale Aurum ope Aquarum corroſivarum vel Salium facilè extrahitur: Spirituale non item. Quod autem ſemper ☉ corporale beneficio harum ſupra præſcriptarum Probationum eliciatur, inde contingit, quod etiamſi in alba arena nullum planè Corporale ☉ ineſſet, tamen adminiculo commemoratarum Probationum ex illa prolicietur, non quidem multum, ſed non plus quàm quantum argenti continebatur plumbo Probationi expoſito: quod ☽ inter liquefaciendum ex ſilice vel ſabulo Aurum Spirituale in ſe attraxit, ita ut inde in ☉ ſit tinctum ſeu tranſmutatum. Id quod ex eo elucet, quod granulum ☉ non excedat magnitudinem granuli ☽, quod ex altero vulgari ♄ prolectatum eſt. Quod ſi præter ☉ Spirituale in ſabulo etiam Corporale inſit, neceſſariò granulum ☉ quantitate ſuperabit granulum ☽. Enimverò argentum, quod plumbo continebatur, in auras non evaneſcit, ſed remanet. Quod autem idem non permanſerit argentum, ſed abierit in au-

rum,

rum, adſcribatur notabili per arenam Operationi Primi Entis Auri ſeu Auri Spiritualis. Quare quicunque connititur fructuoſá cum opera Aurum ex arena, ſilice vel petra extrahere, huic antea per Experimenta minora certò conſtare debet; Illis præter Spirituale etiam ineſſe Corporale Aurum. Quia propter ſolum ⊙ corporale ex illis extrahendum ego hunc Libellum conſcripſi; Spirituale autem Philoſophis relinquamus, ut ex eo ſuum ſibi conflent Lapidem. Quod autem iſthæc paucula leviter tetigi, Neceſſitas efflagitavit. Si quis enim ſecundum præſcriptas meas Probationes inter laborandum inveniſſet granulum Auri quantitatis æqualis cum granulo argenti, illius animo ſurrepere potuiſſet cogitatio, Quónam ſe proripuiſſet argentum, cum ipſe aurum reperiſſet vice argenti. Quapropter ego neceſſarium duxi, oſtendere rationes illius, ut ſcrupulus injectus cuivis ignoranti ex animo eximatur. Quare quicunque ⊙ ex arena lapidibuſq; conquirunt, talem ſibi eligant arenam lapideſque, è qualibus fructuosè ⊙ Corporale extrahi, quo uterum arenâ alba gravem non vehit, poteſt. Tunc enim illa fructum utilitatis talem præbebunt, qualem arena alba negabit. Quod autem ego ad edenda mea Probationum ſpecimina arenam albam capere perdocui, cauſam facti hanc habui, ut unicuique conſpiciendum darem, in omni quidem arena Aurum ineſſe, ſed non poſſe ex omni fructuosè extrahi. Quippe perquam alba arena aut ſilex ſæpe Corporalis, nunquam autem

Spiri-

Spiritualis Auri expers eſt, quo auro Argentum in probum Aurum converti valeat. Hanc commonitionem ego quidem ſilentio tranſmittere potuiſſem, quum ea vulgo non ſit ſcitu neceſſaria, utpote cujus cupiditatem abundè ſatiet Aurum Corporale; Philoſophus autem ☉ Corporale non curat neque quæritat, ſed Spirituale duntaxat ad parandam ſibi ex eodem Tincturam. Adde quod ſat ipſi ſit exploratum, quibus Subjectis Primum Ens Auri largiſſimè contineatur. Hinc ipſe Arenam candidam (etiamſi Primum Ens Auri quoque in ea inſit, velut ex Probationibus jam in medium allatis videre eſt) non facilè tanget, ſed tales lapides potius quæritabit & operationi ſuæ deſtinabit, quibus multum Tincturæ continetur. Neque etiam ullus verus Philoſophus ſe ita mancipat huic aut illi Subjecto ſoli, ut nolit ex ullis aliis elicere Tincturam ſuam, utpote cui ſat conſtet, quod Primum Ens Auri in rebus omnibus per totum terrarum orbem reperiatur. Ubicunque enim datur Sulphur, ibi quoque habetur Primum Ens Auri, unde Tinctura poteſt comparari. In omnibus autem Vegetabilibus, Animalibus atque Mineralibus ineſſe Sulphur, exploratiſſimum eſt. Quippe Materia Lapidis Philoſophorum ſe ubique terrarum offert, uſque adeò ut eam vel ſine impenſis non minùs pauperes quàm divites conquirere valeant, juxta vociferationem Philoſophorum; *Materiam ſuam eſſe ubique obviam, ac parari citra ullam pecuniam, at pedibus proteri & in ſterquilinium abjici.*

Ita

Ita dicunt & ſcribunt veri Philoſophi. Atenim Sophiſtæ (qui per crimen falſi captant nomen Philoſophi, divagantes ab aula ad aulam, ubi ſuam offerunt operam ad acquirendum Lapidem Philoſophorum) credulis Magnatibus per mendaces fabulas perſuadent; Materiam Lapidis eſſe vel in hoc vel illo loco aut monte; putà Hungariæ, Tranſylvaniæ, Sudeti, ſylva Hercynia, ſylva Thuringiæ aut Bohemiæ, vel in ſcopulis Sueciæ aut Norvegiæ alibive inquirendam. Alii contrà credulis reliquis perſuadent, Lapidem Philoſophorum non niſi ex Auro communi eſſe conficiendum, & proinde à Mecœnatibus ſeu patronis pecunioſis exigunt Auri non aliquot uncias, ſed aliquot libras, ut eò plus in Laborantis commodum cedat. Iſtiuſmodi Pſeudophiloſophorum unum nuperrimè hoc noſtrum vidit Amſtelodamum, qui perſuadendo mercatores quoſdam XXII. beſſib. ſeu marcis auri emunxit ad perficiendum ex illis Lapidem Philoſophorum. Ille quidem pro more ſuo coram mercatoribus illis Materiam datam vaſi impoſuit, dando ignem diuturnum. Quum autem multo tempore elapſo fructus adaucti demeti deberent, ille, qui ſe pro Philoſopho egerat, ſe hinc in terram neſcio quam clandeſtinò proripuit ac reverti noluit ad eximendas illas XXII. marcas auri. Itaque mercatores illi eas exemturi nullas repererunt Aves Solis, ſed evacuatum nidamentum. Nidus adhuc loci in hac urbe jacet vacuus, neque quiſquam unus eſt qui ſciat illum in uſus ſuos con-

vertere. Quod ſi impoſtori mercatores illi duntaxat præ manu 2. aut ad ſummum 3. uncias auri dediſſent, tanto diſpendio mulctati non fuiſſent. Quò verò præcipitantius veſtibus ipſius holoſericis ac lenociniis verborum byſſinis crediderunt, eò intolerantius decepti ſunt. Verus Philoſophus tanto auri ad ſuam Medicinam non indiget, utpote cui cum ſuis, ſi ipſe unam ſaltem ſemiunciam ad perfectionem perducit, per totam vitam ſufficiat, atque ſua in manu ſit, denuò eandem perficere, quotieſcunque neceſſitas popoſcerit, ita uti cauſam habeat nullam, cur ab uno ad alterum auri avidum procurrat, & prænobili Chymiæ labeculam adſpergat, eidemque invidiam totius Mundi conflet. Tali perditorum ac diſſolutorum hominum manipulo Magnates non ſemel fidem habent, idque cumprimis ſi quando illi honeſtorum virorum ſcripta in contemptionem adducunt, falſò pro mendaciis per ora hominum traducunt, libelloſque famoſos adverſus illa componunt ac edunt. Neque etiam iſtiuſmodi injuriæ legitimè judiciis vindicantur, ſed tali nebulonum contubernio potius gratias agi, privilegia Nobilitatis conferri atque munus lautum committi videas. Ita amat hodiernus Mundus infatuari talibus applaudens quales famâ viros honeſtos ſpoliant, atque apud Magnates ſibi inde authoritatem conciliant, dum Veritatem vituperant ac conſcelerant, & mendacia architectantur ad concitandum odium magnum in proximum ſuum apud Mundum credulum, quippe qui neque

Deum

Deum neque homines timent, neque meditantur, quod Deus aliquando in talia ipſorum maleficia ſit animadverſurus, & non tantum prædones honorum ipſos condigno facinoribus ſupplicio affatim mactaturus, ſed ipſorum etiam patronis nequaquam parciturus. Deus eſt juſtus, & ſolet quidem nonnunquam longas moras ac horas interponere, antequam in reos animadvertat, ſed quando ad ulciſcendum inſurgit, tarditatem pœnæ compenſat gravitate vindictæ.

Quum ego abhinc aliquot annis ſcripſiſſem *de Proſperitate Germaniæ*, atque ex bona Intentione condocuiſſem, *Quomodo Vinum ac Frumentum eſſet concentrandum, & in caſu neceſſitatis ex regione una in aliam commodè tranſvehendum & in firmiſſima quæque munimenta recondendum in futurum uſum*, verendo, ne forſitan aliquando in ovile Teutonicum(ubi paſſim univerſa perquam ſomniculoſè geri videas) rapaciſſimus Lupus Turcicus ſubitò irrumpat atque ut minimum jugulet, quicquid ex ovibus ſecum auferre non poteſt. In quod Farnerus cum ſuis complicibus confectos ſeu potius confictos Libellos famoſos emiſit atque Me pro Pſeudopropheta paſſim traduxit. Ejus autem calumniis à me nihil reclamatum eſt, quippe qui in palatinam Magnatum tutelam ſe commiſit. Deinceps hic Farnerus cum conſpiratis famæ prædonibus compluribus honorem meum contumelioſè lædere & traducendo Scripta mea nefariè mendacii arguere: qui tamen univerſi cum ſuis Symmachis auxiliaribus ex

Cacodæmonis inſtinctu omne acerbitatis ſuæ virus multis immanium mendaciorum bolis mixtum in me evomuerunt. Quos ego, quum ipſi ferè omnes degant in aulis Magnatum & ſua ſuis chartis dentatis nomina non ſubſcripſerint, viciſſim quidem tangere nequivi: at tandem tamen mihi magis magiſque tales tenebriones innotuerunt, quales ſua ſubticuerunt nomina, quibus inter inſcribendum chartas ſuas calumnioſas, nobilitare potuiſſent. Tum demum eventus commonſtravit eſſe vera quæ ego prædixeram eventura fore, nempe à Turcis atque Tartaris Chriſtianos pravos fore olim caſtigandos. Ubi tamen dolendum eſt, quod & melioris notæ homines propter iſtam Diaboli cohortem ſequiorem communi animadverſioni illaqueentur atque immoriantur. Certiſſima quippe Veritas dictat, juſtum Dei flagellum à noſtris aris ac focis non prius ſublatum iri, quàm à Magiſtratu in tales atroces famæ prædones animadvertetur. Poſt hominum memoriam non eſt auditum, vel inter ipſos Ethnicos ac Saracenos eſſe talia Viperarum genimina Diabolicoſque mendaciorum Spiritus toleratos, quales, eheu! penes illos, qui amant nominari Chriſtiani, ita tolerantur, proteguntur atque aluntur.

Omnis vir honeſtus, ſi quid ſibi negocii cum quopiam eſt, tranſigit illud in propatulo ita ut eum ſui nominis actioniſque neutiquam pudeat: Famæ autem prædo plerumque nomen ſuum abnegat, & quicquid mendaciorum in buccam venit,

debla-

deblaterat vacuus omni Timore Dei hominumque. Id quod Magiſtratui Politico non erat ferendum. Tanta quippe licentia gliſcente ne maximæ quidem autoritatis homo erit in mundo tutus à Theoninis Diabolicorum iſtiuſmodi calumniatorum dentibus. Quod quum Magnates ipſi neminem talium famæ prædonum malè formident, ſed ſuis longis freti manibus ſe ab illorum calumniis ſecuros præſtent; connivendo, malum permittunt, cui remedium invenire nullo negocio poterant. Hinc paſſim ſunt qui Veritatem perſequuntur & tantum non opprimunt. Atenim Deus qui juſtus eſt, impiis non adulabitur, ſed ſuo tempore extendet dextram juſtitiæ ad puniendum citra ullam προσωποληψίαν perſecutores veritatis: Cui Deo meo ego quoque ultionem committo atque commendo, quippe qui non prætermittet ſeu negliget opportunum tempus tuendi ſuos ac puniendi maleficos. Hunc Diſcurſum de impiis Libellorum Famoſorum autoribus Diaboliciſque famæ prædonibus hîc exaravi verboſiorem quàm ferebat voluntatis inſtitutum. Itaque proximè, Deo volente, de hujuſmodi Hypotheſi alibi agetur fuſius.

Revertamur jam ad propoſitum, demonſtraturi, quod non tantùm ☉, ſed etiam rarius quid, nimirum vera Tinctura in lapidibus ſit recondita, atque Arte obſtetricante ex illis extrahi poſſit, quod Antiqui his verbis innuerunt:

Auro quid melius? Jaſpis &c.

 Quod

Quod autem multum Tincturæ ſit in Jaſpide reconditum, jamdudum in aliis Scriptorum meorum locis inculcavi. Paracelſus impensè commendat *rubrum Talcum, Granatos, Antimonium & lapidem Lazuli*, addendo, ex illis *Tincturas* ſeu *Primum Ens Auri* poſſe beneficio Sublimationis elici. Porrò habeto, Primum Ens Auri etiam in multis lapillis aliis reperiri poſſe, puta cumprimis in Hæmatite, Scythide, Magneſia Pedemontana, Smiride, & id genus aliis, in quibus illud eſt ita fixum, ut potiturus eo indigeat nihilo niſi diſciplina Extrahendi & præbendi ei Ingreſſum per ☉. Ex contrario Primum Ens Auri quidem in Vegetabili, Animali ac Minerali Sulphure, Marcaſitis & Antimonio habetur abundè, ſed ita volatile, ut illi ſint anteferendi Lapilli.

Quanquam autem mea hujus Libelli ſententia ſeſe ulterius non protendat niſi uſque ad Extractionem Auri ex lapidibus, ſabulo ac ſilicibus, nihil tamen prohibet, quominus ego inſimul quoque paucis oſtenſum velim, in lapidibus non modò ☉ fixum, verum etiam volatile ineſſe, unde Tinctura vera perfici poſſit. Quam ego Tincturam quidem nondum unquam confeci, ſed certò tamen perſuaſum habeo, illud eſſe factu neutiquam impoſſibile. Quicunque enim Primum Ens Auri in lapidibus poteſt reddere volatile, illudque per Deſtillationem ex illis prolectare, ille continuò nanciſcitur Aquam gradatoriam, quâ quemvis ☿ currentem in bonum ☉ coagulare valeat. Qui autem

tem volatili huic Primo Enti Auri callet ☉ corporale maritare, & coadunare, vel Ingreſſum procurare, ille longè plus boni inde ſperare ac exſpectare poterit. Enimverò Primum Ens Auri eſt conducibilius Tincturis parandis quam Aurum Corporale ipſum, prout non nemo Philoſophorum ſignificavit verbis ſequentibus : *Aurum & Argentum non faciunt, niſi ipſorum Primum Ens effecerit.* Primum Ens Auri quod in omnibus Vegetabilibus atque Animalibus eſt reconditum coagulat quidem Mercurium etiam in flavedinem, at non conſtantem; ſi autem fuerit fixatum, figit quoque atque coagulat conſtanter, antea verò non item. Manet itaque certiſſimè verum, quod ubi datur Sulphur; ibi etiam detur Primum Ens Auri; & quod ubi datur Primum Ens Auri, ibi quoque detur Tinctura. Quum igitur Sulphur reperiatur in cunctis Mundi rebus, uſque ad minimam herbulam, conſequitur, quod etiam ex quavis herbula, ligno puſillo, lapillo aut oſſiculo vera Tinctura parari poſſit. Quicunque vult credere, credat; mea parum refert, utrum credatur, necne. Egomet mihi ſatisfactum reor, dum Lumen adeptum non ſub modium abſtruſi, ſed illud Mundo prælucens pro informatione exhibui. Lumen quippe nihil illi conducit, qui cœcus eſt & cœcus manere præſumit. Plura invenias in mea Centuria Tertia nec non Sexta Parte Pharmacopœiæ Spagyricæ.

Quomodo cognoſcenda ſit arena, ſilices, & conſimiles Auri prægnantes Lapides, utrum illis contineatur Auri multum, an verò parum.

ARena alba ſilex & continetur omnium minimum Auri; quæ quidem arena nunquam eſt expers Auri, etiamſi illud ex ea fructuosè extrahi nequeat. In flava necnon rubella ineſt plus ☉ quàm in alba, veruntamen non ſemper tantum, ut impenſis ſolvendis reſpondeat. Flavâ, fuſca & nigra communiter multum ☉ continetur, ſicubi per albam vel flavam arenam inſtar venarum tranſmittuntur ductuum ritu, & cumprimis ſi quando talis arena rutilat ſcatens parvis ſcintillulis ☉ & altera alteri arctè cohæret. Conſimiliter hæc arena eſt dives auro quæ eſt talco æmula, aut quando in ea reperiuntur lapides, quibus rubidum vel fuſcum Talcum ineſt, quemadmodum ferè omni Talco ☉ continetur, attamen uno plus, altero minus.

Omnes ſilices, vel lapides amnenſes vulgò Wackenſteine (qui licet externè appareant albi, tamen poſteaquam fuerint candefacti ac fracti, ☉ flavedine infectum in ſe continent) ſat divites ☉ ſunt extrahendo.

Virides, flavi vel cærulei lapides inſtar cornuum tranſparentes vulgò Hornſteine etiam ſunt plerunque auro fœcundi. Item omnibus rubeis, fuſcis & atris ſilicibus ſemper ☉ continetur, cui plerum-

que

que ferrum eſt admixtum, quod in Extractione cum ⊙ extrahitur & Menſtruum labefacit inutileque reddit.

Omnes Quarzæ, vel etiam petræ, ſive inveniantur in terra more ductuum, ſive jaceant in propatulo, quando coloratæ ſunt, continent in ſe Aurum. Omnis hæmatites, eidemque affinis Smiris, Granatus & Lapis Lazuli Aurum in ſe continent, attamen ſemper unus plus altero, ita ut ex illis nonnulli gaudeant auro multo.

Omnes granati in ſe continent Aurum,& præter Aurum etiam Primum Ens Auri; Veruntamen Corpore præditi ſunt adeò duro, ut Aquæ fortes in illos vires ſuas exercere nequeant. Atqui remedium poteſt inveniri, cujus ope fiat Extractio.

In omnibus Amphitanis, Sapphiris, Rubinis, Amethyſtis ac Hyacinthis ineſt Primum Ens Auri, ſed difficile extractu. Omnes fluores (qui adhibentur ad fodinas ⊙ & ☽ ad reducendas mineras in fluorem, ſive ſint violacei, ſive purpurei, flavi, rubri aut viridis coloris) præditi ſunt volatili ⊙ immaturo. Quos ſi candefeceris, color inſtar fumi viridis, flavi aut rubei evaporat & lapidibus candor niveus inducitur. Siquis iſtiuſmodi ⊙ fugax ſciat intercipere, poteſt eo ☿ coagulare in Aurum.

Conſimiliter ex ejuſcemodi lapidibus omnibus, in quibus habetur Primum Ens Auri, Deſtillationis adminiculo Aqua viridis extrahi poteſt, in qua Aqua ſeſe ☿ in ⊙ coagulat. Iſtiuſmodi Aquam viridem priſci Philoſophi ſuum nominârunt *Viri-*

dem Leonem, qui Solem devorat atque Tincturam ad ☽ & ☿ ex eo parat.

De hac Materia ego quidem aliquantò ulterius dicerem, ſed propter avaritiam & improbitatem hominum, qui nihil niſi proximi diſpendium quærunt, reprimam me. Quia certò ſcio, quod ferè illi univerſi, qui Alchymiæ operam dant, ei in nullum alium finem invigilant, niſi ut eâ ſibi ingentes Theſauros acquirant, quibus eò impenſius ſuperbiam ſuam alere & præ aliis pompam ſuam Mundo oſtentare poſſint. Tales Diaboli filii ſunt indigni, quibus vel minimum communicetur. Quippe mala eſt ipſorum Intentio & piis noxia. Quocirca Deus etiam hujuſmodi malignis hominibus nihil largitur, ſed indulget eos per tenebras oberrare. Hinc illi omnes, quibus Dei gratiâ Lux aliqua oritur, ſibi accuratè caveant, ut inde nihil omninò communicent cum quopiam maligno rum, etiamſi induant vel ſpeciem Angeli. Nunquam enim jam inter homines tuta eſt Fides, juxta atteſtantia hæc Alphabeti Aurei Verba:

Soli Deo tu confidas
Promiſſis hominum diffidas,
Deus ſolus Fidem ſervat,
A Mundo Fides exulat.

Id quod tam verum eſt quàm quodque veriſſimum. Enimverò Mundus malignus, quotieſcunque cuipiam rerum tuarum conſequendæ inhiant, blandiſſimè verba dant atque aſſimulant, perinde ac ſi rem participandam eſſent in Dei honorem ac afflictorum

ctorum opem & levamen collaturi. Atqui Bono participato, magis magiſque ſuperbiunt, quæſtum eo faciunt, & Artem aliis Auri avaris ſuperbiſque Diabolis precio vendunt atque ita Arcana turpiter proſtituunt. Quamobrem ſibi quiſque caveat ab ſuperbis ac Auri avaris. Nunquam enim boni quicquam ineſt Superbiæ, quippe quæ à Diabolo prodiit & ad eundem redit. Quare præcaveas, ut graviſſimam Dei maledictionem in te ne derives. Ego hîc jam verba facio de impiis, quibus nihil fidendum, nullus autem dixerim, non dari alicubi in Mundo viros probos; ſed verò tales boni tam rari, ut vel cum accenſa lucerna vix unum in multis reperias. Hinc ego propediem publicabo Tractatiunculam de malignis hominibus, quo nimirum modo ex forma ac ſignatura externa cognoſcantur eorum virtutes ac vitia. Si abhinc aliquammultis annis illa ego habuiſſem cognita ac perſpecta, quæ mihi jam demum innotuerunt, multum eadem mihi profuiſſent ad cavendum mihi à ſimulata impoſtorum ſanctitate. Atenim piſcator ictus ſapit. Sufficiant hæc hac vice dicta de cognitione Arenæ ac Lapidum: ſibimet quiſque ipſi proſpiciat, plura addiſcat & quærat. Nemini Ignaviæ alumno fas eſt pultem coquere & in os ingerere. Nemini namque columba aſſa in buccam involabit, ſed neceſſe eſt, ut eſurus illam ipſe capiat, deplumet & veru figat. Si quis boni quicquam ex his adinvenit, agat Deo gratias & pauperum rationem habeat, ſin minus, cogitationem hanc

animo volutet, ſe eſſe participato indignum. Enimverò ego hîc tam perſpicuè perſcripſi, quàm hactenus nullus ante me Philoſophus. Quapropter circa hæc ſubſiſto. Supereſt ut nonnihil dicamus de via faciliore & incomparabili illa Inventione, cujus beneficio ☉ ex arena ac lapidibus in copia cum notabili emolumento extrahi poſſit. Qualis Inventio hactenus Mundo fuit incognita, & fere impoſſibile eſt, inveniri poſſe aliam hac faciliorem. Ut autem Artis indagator videat, hanc viam à me recens inventam eſſe omnium faciliimam ad extrahendum ☉ ex arena ac ſilicibus, quali ſimilis nondum unquam fuit Mundo cognita, conſultum duxerim aperire, in quo conſiſtat hoc compendium, idque ſic.

Sat notorium eſt, quàm ſumptuosè ac operosè antiqui Operarii Metallici ☉ ex Vena, arena ac lapidibus extraxerint & in hodiernum diem uſque extrahant, videlicet dum primum mineras vel lapides urunt, deinde in peculiaribus molis in eum uſum accommodatis molunt cum argento vivo & aqua, ubi hydrargyrum ad ſe trahit aurum & lapis inter lavandum diffluit, ſed plurimum hydrargyri ab ☉ per corium exprimitur, ita ut conſimili poſſit inſervire uſui. Globulos in ferreis Retortis candefaciunt, atque ita ſibi retinent reſiduum argentum vivum, quod ☉ adhuc inerat; quod fundunt, in qua operatione multum argenti vivi perdunt, quòd inter molendum cum aqua abluentium diffluit: ita ut non raro diſpendium ☿ ſit

non

non minus quàm lucrum ☉. Hac itaque via ex nulla minera depauperata quicquam extrahere poſſunt. Hæc in Operibus Metallicis eſt facillima ipſorum via ſeparandi ☉ à minera & lapidibus.

Altera via eſt, quando minera lota, quæ vulgò vocatur Schlicht/ cum pondere Lithargyri vel mineræ miſcent, & ad follem igniarium fundunt, ♄ regulum cupellant, tunc ☉, quod in minera inerat, inveniunt. Quod quidem Liquefaciendi genus etiam magno conſtat, quippe quo multum ♄ perit: veruntamen hanc viam ſectari tenentur, quibus proximior nondum cognita eſt ulla. Huic autem ego oppoſiturus ſum meam, ut conſpiciatur, Quænam earum ſit facillima & utiliſſima. Quod meam Methodum extrahendi attinet, circa illam deprehendes potiſſimum IV. Compendia ſingularia, quibus operatio redditur levior. Quorum

Primum eſt Aqua parvæ impenſæ, quæ ſine Deſtillatione copioſe parari poteſt.

Secundum eſt Metallum ſingulare, unde conficiuntur ahena, in quibus lapides vel arena cum illa parvi impendii aqua coquuntur, non tamen roduntur neque conſumuntur. Et ſi quando Aqua in arena ☉ diſſolverit ac imbiberit, haurias mineram, arenam vel lapides cum aqua ex aheno in quandam cupam huic uſui aptam cum fundo foraminoſo & ſtorea ſuperimpoſita, tunc aqua dimanabit per arenam & ſtoream in vas aliud; deinde reaffundatur dictæ arenæ etiamnum plus aquæ calidæ atque

atque ſinatur quoque perfluere, tunc hæc aqua illud ☉ quod adhuc arenæ adhæſit, quoque extrahit. Poſt elixiviationem autem arena, quæ jam eſt nulli uſui, ex cupa eximitur, & labor hic tantiſper continuatur, dum nulla amplius arena extrahi poteſt.

Tertium compendium eſt hoc, quando Lixivium Auri ad juſtam quantitatem eſt collectum, in ſolutionem Auri effunditur ſingularis Aqua parvæ impenſæ, unde omne ☉ ex Solvente præcipitatur; Solvens per inclinationem à calce ☉ decantatur, & ad conſimilem extractionem rurſus adhiberi poteſt, cum vim ſuam ſemper retineat, utpote cui præcipitatio nihil prorſus officiat. Poteſt itaque continuè longo tempore nobis hoc Solvens eſſe uſui. Quod autem inter profundendum diſperditur, eſt parvi diſpendii, quod diſpendii poteſt alia conſimili Aqua compenſari. Si quis autem illud Diſſolvens lixiviis aliiſque contrariis mortificare atque inde ☉ præcipitare vellet, prout aliàs fieri ſolet & à me ſupra circa probandam Arenam docetur, quantum jacturæ pateremur, ſi ſingulis vicibus nos noſtrum Solvens deſtrueremus? Præterea talis Extractio foret impenſè ſumptuoſa ac operoſa, ſi quando fieret in vitris aut fictilibus cucurbitis. Hic autem ea nobis ferè ſtat nihilo, cum nimirum talis operatio poſſit in ahenis majoribus perfici & ☉ ſine Aquæ jactura inde præcipitari. Atque hæc Extractio Auri aſſimilatur Extractioni Salispetræ ex terra, ubi ſimulatque operarii partem terræ

terræ unam ope aquæ elixiviârunt, elixiviatam terram abjiciunt, illiuſque vice aliam in cupam injiciunt, quam quoque elixiviant, idque tantiſper dum omnem ſuam terram Salepetræ imprægnatam elixiviarunt. Nos quippe tali ratione noſtrum ☉ ex arena elicimus, quali Coctores illi ſuum halinitrum conficiunt.

Quartum Compendium eſt hoc, quod præcipitata Calx Auri, poſteaquam Aqua per ſaccum filtrationis ab ea dimanavit, eximatur & ſiccetur, atque beneficio ſingularis cujuſdam boni & quidem minimè ſumptuoſi Fluxus reducatur, ut ex ☉ inter fundendum nihil decedat ac pereat.

In his IV. Compendiis conſiſtit ſeu acquieſcit totum Opus Extractionis noſtræ, veluti domus aliqua fulcitur IV. Columnis, quarum una deficiente, ſtructura tota non conſiſteret, ſed corrueret. Cui hæc IV. Compendia ſunt cognita, ille audacter arenam ac lapides aggrediatur, ut ex illis ☉ extrahat. Tunc enim labor præbebit fructum utilitatis, aliàs non item, id quod pro informatione ſui ſibi quiſque dictum putet.

Quod autem ego ex illis 4. Compendiis nullum patefecerim, nemo miretur. Quippe ſatis me læſit calumnioſa vitilitigatorum uſtrina. Enimverò ubi ipſimet illa quæ ego ſat dilucidè præſcripſeram, intelligere præ ingenio inhabili neſciverunt perficere, falsò per vulgus traduxerunt, Scripta mea ſcatere mendaciis. Alii quidem Veritatem oculis ſuis viderunt, pòſt tamen præ odio ac invidiâ con-

tem-

temſerunt. Verumenimverò, nondum omnium dierum Sol occidit, & quod differtur, non aufertur. An verò neſcitis, boni cauponis eſſe, ad tempus tacere & tandem aliquandò compotoribus rationum ſubductarum ſummam inſinuare, quâ *jubentur*, ut ſuam ſuiſque ſolvat ſympoſii ſymbolam? Etenim quinam tales famæ prædones fuerint, mihi illicò conſtare non potuit, cum ipſimet nomina ſua ſuis Libellis famoſis non ſubſcripſerint; Jam verò factus ego de illis certior ſum. Itaque ſi mihi etiamnum Deus aliquandiu vitam prorogârit, nihil prætermittam, quin talium famæ prædonum ad unum omnium nomina ſimul ac patrata adverſus me facinora Diabolica & Chriſtiano prorſus indigna faciam nota, ut totus Mundus videat, quibus Cacodæmon abuſus fuerit organis ad oppugnandam Veritatem manifeſtam. Unus famæ prædo inquit: Quid quæſo mihi inde creabitur periculi, etiamſi ego mendacia magna in Glauberum evomam? Ego confido meis in Aula Patronis, qui autoritate ſuâ me ab illo ſat tutum ſecurumque præſtabunt. Alter confabulatur: Magnatibus tam longæ ſunt manus, ut illis poſſint Glauberum facilè capere, ſi quando adverſum me quicquam moliri præſumpſerit. Tertius, quartus, & quintus & reliqui quoque tali vano ac caduco gaudent brachio. Ego Glauberus autem, qui noxiis vacuus à Diaboli progenie & Mundi filice ubique locorum infeſtor, propterea non expaveſco vel quaſcunque allatrantium perſecutiones, utpote qui quo-

quoque meum mihi habeam Propugnatorem, nempe Deum Opt. Max. qui eſt ipſa Veritas, & in cujus manu eſt vel momento omnem Veritatis perſecutorem cum ſuo Mecœnate ac Defenſore mendaciorum in abyſſum inferni deturbare. Enimverò Deus eſt talis προσωπολήπτης, ut ipſe pari ſupplicio in patronum juxta atque in ipſum reum animadvertere ſoleat. Id quod univerſis vobis famæ prædonibus erat probè obſervandum; ut emendaremini. Propè enim adeſt quum vos divinam vindictam ſentietis, quæ vos tam graviter tanget atque anget ut nihil ſupra. Deus enim poteſt omnem gaſtrimargum tumidum ac ſaccum Vermium olidum ceu impietatis nefariæ patronum derepentè è medio tollere & in tenebras exteriores Phlegethontæis Viperis, bufonibus ac ſerpentibus conſumendum objicere. Notum eſt quemadmodum Deus Pſalm. 50. interpellet talia gehennæ genimina ſingulatim:

Non te profanis labiis iſtis pudet,
Queis ſpernis omnes minas.
Rapacibus tu furibus, tu adulteris
Socius cohæres turpibus.
Tu maledicorum primus, omnis Tu doli
Fraudiſque callidus artifex;
Detrahere cuivis ludus ac jocus, non Tibi
Nec parcis ipſis fratribus.
Hoc Te tot annos qui patrantem pertuli,
Tu me Tui ſimilem putas.

Immò ſeverus ecce te coarguam,
Sceleraque detegam tua.
Hæc annotato ſummi, Stulte, Numinis
Tu quiſquis obliviſceris,
Ne forte, rapidâ ubi Te manu comprendero,
Te nemo prorſus eruat.

Cui conſentanea ſunt quibus quemque eorum alloquitur Pſalmus 52.

§. 1. *Improbe, quid inſoleſcis?*
Scelere quid intumeſcis?
Namque firmus permanet
Uſque Numinis favor.

§. 2. *Noctes dieſque linguam*
Acuis dolos in omnes
Inſtar ut novaculæ,
Inſcientem vulneres.

§. 3. *Sceleris amator omnis,*
Virtutis oſor omnis,
Falſa cuncta comprobas,
Vera cuncta rejicis.

§. 4. *At Tu, Miſer, viciſſim*
Dei manu peribis,
Iſta nam Te deſtruet,
Eruetque funditus.

§. 5. *Hic Te tuo latentem*
Umbraculo revellet:
Teque totum, Peſſime,
Subruet radicitus.

Vos, holophantæ nequam, falsò traducitis viros honeſtos, ipſos eſſe impoſtores; cum tamen nemo homi-

hominum hominibus fraudulentius imponat quàm voſmetipſi. Vos Principes ac Magnates conſectamini precibuſque ſollicitatis, ut vobis detur copia perficiendi Lapidem Philoſophorum, cùm tamen nihil magis ignoretis, quàm quid Lapis Philoſophorum ſit. Quod ſi perſtatis in veſtra ſententia, vos non ignorare Artem conflandi illum; Quidni igitur vos eundem Dominis Veſtris, qui Palatinis ſuis vos alunt juſculis ac ferculis per tot jam annos, primo quoque die maturatis, ut comperiant, veſtram indolem eſſe ab omni fraude alienam? Atenim ſi forte aliquando ventulus aliquis nebulam nubilam ab oculis Patronorum veſtrorum difflaret, ut in veſtras introſpicerent fallacias, nullus dubitârim, quin omnes veſtræ artes adulandi, ſupparaſitandi gratiamque aucupandi ſint vitium facturæ & vobis hoſtimentum ob diabolicam veritatis perſecutionem nullum aliud exſpectandum in hoc ſeculo quàm infamia atque ludibria coram piis ac honeſtis quibuſvis Veritatis amicis, in altero verò ſupplicia æterna. Ego verò, quamdiu vitam hanc incoluero, juxta ſerium Dei edictum, proximis meis meo οὐρανόθεν accepto Talento inſervire atque Ignorantibus Magnalia Dei tanquam fulgentiſſimum Lumen vel invitis iratiſque quibuſvis Veritatis hoſtibus in medium proponere animum induxi. Ecquid enim illi conſpirati omnes, etiamſi me vel vivum abſorberent totum, deglutirent niſi macilentam terræ maſſulam? Interim tamen Glauberus foret ac maneret Glauberus, uſque ad conſummatio-

tionem ſæculi. Quod ſi ipſi eſſent homines antiquâ virtute ac fide, utique Proximum ſuum immerentem non ita malignè detrectarent, ſed pro libellis famoſis quippiam eximii publicarent, quod ex uſu Reip. eſſet. Sedenim cum ipſi nihil boni ſciant, nihil boni habeant; nihil præter mendacia immania comminiſcuntur, quæ in viros honeſtos evomunt: unde olim ſortientur pretium operâ dignum. Sufficiant hæc hac vice à me *de extrahendo ex Lapidibus, Arena ac Silicibus auro* exarata: nullus dubitârim quin ea futura ſint ex uſu multorum indigorum. Licet enim iſti Extractioni omnes homines operam darent, eorum tamen alter alteri neutiquam incommodaret, cum arena & lapides ubivis gentium nemini non ſint obvia. Quinetiam Salia ad extrahendum tam copiosè ſubminiſtrantur, ut nihil adeò deſit niſi Philoponus qui operi operando manum admoveat. Cæterum non nemo hic objecturus dicat: Ego quidem Glaubero ſatis credo, quod in arena & lapidibus Indiæ Orientalis & Occidentalis, Africæ, Hiſpaniæ, Italiæ, Galliæ aliarumque regionum calidiorum reperiatur multum auri, quotuſquiſque autem eò commigrabit illud extracturus? Cui reſpondeo: Nihil eſt quod quiſquam hinc in Africam & utramque Indiam tranſmigret, allaturus inde ad nos aurum, cùm illud ſufficienter habeatur in Europa, & reperiatur vel in frigidiſſimis quibuſque locis. Notorium eſt, quod in pleriſque Germaniæ oris bonum ☉ ex arena tam parvorum rivorum quàm magnorum fluviorum

& ſta-

& ſtagnorum lavando eliciatur. Quod autem in Germania temperata non habeatur plus auri quàm in frigida Norvegia & Suecia, & minus in Germania quàm in Gallia & Hiſpania, ego non eo inficias. Atenim quid commercii nobis eſt cum ſitiente Africa & America, uſqueadeò uti cum maximo corporis animæque periculo nos inde Aurum conquiramus, cum nos illo in Europa & in ſua quiſque patriâ circumfluamus. Enimverò illud non tantùm in imis terræ venis latet, unde magna cum moleſtia, impenſa & operâ effodiendum eſt; ſed paſſim etiam ſupra terram patet, ubi multò largius faciliuſque acquiritur. Videatur quid famigeratiſſimus ille PhiloſophorumMonarcha Paracelſus in ſuo Libro Vexationum Alchymiſt. dicat, nempe: *Quod plus ☉ & ☽ inveniatur ſupra terram, quàm in profundis ejus; & quod ſæpicule ruſticus vaccam petat lapide qui valore ſuperet precium vaccæ.* Id quod quidem certiſſimè verum eſt: quicunque tamen cum Glaubero idem non vult credere, maneat incredulus cum famæ prædonibus. Quodcunque eſt verum, erit manebitque verum; Mendacium autem nunquam in Veritatem degenerabit, ſed ſuo olim tempore eum Diabolo ceu omnis Mendacii patre, origine ac ſcaturigine graviſſimas pœnas inter æternas tenebras dabit. Memoriæ proditum eſt, Philoſophum Democritum continenter vanitatem Mundi ac fatuitatem actuum generis humani irriſiſſe, Heraclitum verò iſtiuſmodi defleviſſe. Procul dubio illius Riſus & hujus Fletus inde ortus eſt,

quod contemplati ſunt, pleroſque mortalium præ ſacra Auri fame cum ingenti zelo, moleſtia ac labore, necnon cum corporis & animæ diſpendio vaſtum Oceanum trajicere & in profunda terræ ſe proruere, ut inde acquirant ☉ & ☽, quod tamen ubivis regionum ſupra terram tam affluenter reperitur, ut vel cuivis αὐτάρκει ſufficiat. Non igitur immeritò hominum imprudentiam Democritus riſit & Heraclitus flevit. Cur autem neuter illorum unquam ſtylo cenſorio ſtultitiam mortalium perſtrinxerit, rationes ſat momentoſas alterutri non defuiſſe, facilè crediderim.

Citra dubium omne Naturam Lapidum cognitam habuit Democritus, quippe qui ſingularem de illis Tractatum conſcripſit; cujus quidem inſpiciendi facultas mihi nondum fuit data, attamen Georgio Agricolæ quadantenus credo, quem legi *de Natura Foſſilium* ſcribentem, ubi Democritum à me allegatum allegat.

Non ab re Salomon ſcripſit: *In Herbis, Verbis & Lapidibus magna eſt Virtus.* Quod idem vero eſſe conſentaneum, ego annorum ſuperiorum CIↃ IↃC LXIII. in peculiari quadam Tractatiuncula demonſtravi. Quod enim in Lapidibus eſt fixum, in Herbis etiamnum eſt volatile, etiamſi Primum Ens Auri, unde ☉ confici poteſt, utriſque inſit. Apud Eſdram legimus hæc verba: *Datur multum terræ, de qua fit fictile, ſed parum pulveris, de quo fit Aurum.* Quæ verba communiter ſic interpretantur, quod per Voculas *Pulveris de quo*

fit

ſit Aurum, intellexerit ſcriptor Lapidem Philoſophorum. Id quod veritati eſt maximè conſentaneum. Tametſi autem nullæ reperiantur terræ expertes Metallorum, terræ tamen omnes non ſunt tam divites, ut Extractionis pretium inde lucrifacias. Econtrà omnes lapides & arena (licet ſingulis illorum non tam largum ☉ corporale contineatur, ut cum utilitate inde extrahi poſſit) gaudent Primo Ente Auri ſeu tali Calce, cujus beneficiò Aurum confici poteſt. Quem pulverem ſi nos ex illis extrahere nôſſemus, nos illum meritò pluris faceremus quàm ☉ ipſum. Quod quum talis Calx Aurifica in lapidibus vel arena longè latéque diffuſa ſit, & non continuò malleis inde excuti poſſit, ſola Arte extrahatur, idcirco occœcata ☉ avarorum turba nolunt cum ignorantibus credere, qui id perficere neſciunt. Hinc iſtiuſmodi Ars à Philoſophis ſemper in Arcanis Arcanorum fuit habita. Paracelſus ubi de Primo Ente Auri verba facit, ait; Poſſe illam beneficio Sublimationis elici. Baſilius ſcribit; Præparationem Tincturæ univerſalis comparari Diſtillationi Spiritus ardentis ex fecibus vini. Hem comparationem ſatis perſpicuam! Quemadmodum enim in magna quantitate fecis vini vel cereviſiæ duntaxat pauxillum boni Spiritus reconditum eſt, & verò reſiduum non eſt niſi limus inutilis: Veruntamen pauculus ille Spiritus ope diſtillationis cum fructu ex magna quantitate limi inutilis ſemper cum fructu extrahitur, & in anguſtum ceu penetrantem Spiritum perquam

ſubtilem concentratur, cujus vel unum cochlear pluris æſtimatur quàm tota ſitula fecibus plena. Tali pacto volunt Philoſophi, ut nos illud in lapidibus ac arena perquam longè diſperſum Primum Ens Auri ſeu Formam Auri per Artem extrahamus & in anguſtum concentremus, cujus vel tantulum quantulum ad piſæ magnitudinem accedit, majore precio valet quam mons ingens terra inutili totus conſtans. Porrò neque hoc celare volui, quod per totam Germaniam ad flumina reperiantur Lapides, qui omninò ſic ſatis divites ☉ & ☽ ſunt; & præterea, ſi illos comminueris, Intrinſecus reperies parva foramina ac cavernulas, quæ flavo vel fuſco ſcatent pulvere, quem ſi quis effoderit & unà cum Borrace fuderit, argenteum ☉ acquiret. Ego verò nondum quenquam mortalium vidi, qui lapides ejuſmodi, multo minus Calcem auriferam in ipſis occultam, cognoverit. Quod ipſum ſine dubio ideò ab illis prætermiſſum eſt, quod ipſorum incuria non amaverit cognoſcere Magnalia Dei Phyſica. Ego lapides multos his aſſimiles reperi in montibus arenariis ad Ultrajectum & Arenacum hujus Belgicæ nationis, complures autem ad litora Rheni & Iſalæ, necnon maris Auſtralis, quemadmodum ego aliquot talium lapidum adhuc loci in promptu habeo atque aſſervo. In Velaviæ quoque aſperæ teſquis reperias multum arenæ & lapidum, qui Aurum Corporale in ſe continent. Nemo autem quiſquam eſt qui cognoſcat & rationem eorum habeat. Potiſſimum

verò

verò ex uſu filiorum foret, ut à parentibus in tempore collocarentur ac traderentur in tabernam vel officinam cujuſdam opificis, vel artificis à quo diſcerent, unde in caſu neceſſitatis quovis vitam tolerarent. Pecunioſi autem ſuis freti fortunis, opinantur, ſuas ſuis liberis opes affatim ſuffecturas eſſe. Atenim ſi fortaſſe talis adverſorum caſuum unus atque alter inciderint, ut vel ædes ablactæ conflagrent, vel merces precioſæ à prædatoriis pyratarum navibus avehantur, vel naves vis tempeſtatis affligans deprimat, vel obærati debitores evadant decoctores aufugientes, tunc quò ſe vertant, neſciunt; & quoniam nihil artium condidicerunt, unde victum quæritent, vulgò in deſperatæ vitæ homines degenerant. Unus quippe derelicta poſt ſe conjuge liberiſq; abit cum navigantibus in Indiam, ubi non pauci evaſerunt pabulum vel ferarum vel anthropophagorum. Alter parva ſtipe menſtrua liberum ſuum caput vendit militaturis terra marique, quoadúſque inſtar canis rabidi miſerè contrucidetur. Cæteri (poſteaquam ſubſtantiam omnem dilapidârunt, & verò nihil lucroſi ſub primordia adoleſcentiæ ſuæ didicerunt, unde ſe cum uxoribus liberiſque honeſtè alere queant) ſe in vita ærumnoſa ac vitioſa tantiſper collocant, dum in ea pereant. Quod diſcrimen omne ipſi ſubterfugere potuiſſent, ſi quid fructuoſi olim perdidiciſſent. Perdidiciſſe fideliter artes mechanicas, fortunatis quidem temporibus multum juvat; ſin autem incidat tempus atrox ac difficile, & complu-

res in civitate quadam unam eandemque artem exerceant, unus non rarò alteri officit ac alimoniam præripit eumque ad incitas redigit. Si quis Medicorum præter Medicinæ profeſſionem quicquam ſciret, unde victum lucrari poſſet, non opus haberet toties ægros gratis inviſere inhians pecuniæ, quam ex ſuis aſſiduis ad eos acceſſibus ſperat atque exſpectat. Neque verò Juriſperitus aliis præter Juriſprudentiam artibus fructuoſis inſtructus neceſſe haberet Jura turpi precio venundare atque ita ſibi ſellam in infernum præmittendam fabricare quam olim anima ſua occuparet. Neque etiam Theologus (ſi ſciret aliunde ſibi acquirere Media Vivendi quàm ex politico Patronorum Eccleſiaſticorum fiſco) opus haberet ad peccata auditorum regnantia connivere, neu ad illorum gratiam mera placentia prædicare, reformidando, ne deponatur officio; ſed citra ullam προσωποληψίαν Veritatem libere propugnare, & in vitia taxanda eo, quo par eſt, zelo invehi poſſet. Idem habeto de cæteris. Hinc inculcata ingeminatum abeo, quod nimirum germana Hermetica Philoſophia ac Medicina, necnon Alchymia naturalis miniméque adulterina eſt Artium omnium Regina atque permanebit uſque ad finem Mundi.

Quum igitur tanti Theſauri, prout audivimus, in terra deſpecta & paſſim quorumvis calcantium pedibus ſubjecta ſint reconditi, cur nos non extrahimus illos ad nos honeſtè alendos & à temporum injuriis defendendos? Quidne relinquimus ſuam

qui-

quibuſque Indis Indiam & permanendo noſtram incolimus Europam, ubi abundè ſuppetunt, quæcunque ad ſuſtentationem noſtrûm faciunt. Non poſſum quin iterum atque iterum ingenuè dicam, quod ego (ſi mihi liceret refloreſcere eâ ætate, quâ abhinc decennium vigebam) nullus intermitterem, quin in patriæ ſalutem publicè Veram Philoſophiam, Medicinam atque Alchymiam docerem, & oculariter demonſtrarem. Cæterum ſabulum penè omne ex Clepſammidio dierum vitæ meæ jamdudum effluit uſque adeò ut ego hujus rei operoſæ curam omnem aliis vegetioribus commiſſurus abeam. Quodcunque verò boni ego interim ſalutaribus Scriptis didacticis proximo præſtare utiliter potero, nullus prætermittam. Propediem (Deo inſtitutum ſecundante) à me multa Secreta hactenus inaudita publicabuntur. Jam nihil reſtat niſi ut hanc Tractatiunculam terminans quieſcam,

SOLI DEO GLORIA.

SUBMONITIO
AD
LECTOREM.

Benevole Lector,

Quæcunque ego in hoc Libello de Auro ex Arena & Lapidibus compendiosè extrahendo conſcripſi, tam vera quidem ſunt, ut de illis minimè gentium ſit dubitandum: Veruntamen poſteaquam hæc Tractatiuncula jam ſub prælo fuit, Modus alius idemque longè melior mihi in mentem incidit, utpote cujus beneficio Aurum multò expeditius poteſt extrahi quàm adminiculo prioris. Quia ad operationem viæ hujus noviſſimæ ſuſcipiendam non opus eſt ullis ahenis ex ſingulari quodam ære conflatis, ſed poteſt extra ullam coctionem Extractio fieri in copia mediantibus talibus vaſis, qualia nuſquam non in promptu ſunt atque haberi poſſunt, uſque adeò ut vir unus uno die poſſit nullo negocio potiri

ac

ac gaudere Extractîone ex c I ɔ libris arenæ. Quæ ſanè Methodus eſt priori longè anteferenda. Quare facere non poſſum quin hanc rationem Extrahendi quoque communicem ac notificem. Quid quæris? Si ego animadvertero, pleriſque has meas utiles Inventiones fore gratas ac ratas, neutiquam negligam, quin illarum luci edendarum beneficio ego hac præſenti tempeſtate mala, futuraque pejore publicis patriæ commodis officioſè inſerviturus ſim. Quibus pauculis Benevolentiam Tuam in divinam tutelam ac præſidium volo commiſſam. Dabam Amſtelodami $\frac{26}{15}$ Julii Anno æræ Chriſtianæ c I ɔ I ɔ c LXIV.

FINIS.